

Vauva- ja perhemyönteiset hoitokäytännöt neuvolassa:

Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman jalkauttaminen

Nina Kivilaakso
Terveystenhoitaja, imetyskouluttaja, IBCLC
Imetyскоordinaattori
Helsingin Kaupunki neuvola- ja perhetyö

Helsinki

28.3.2019

Taustaksi

Imetysohjauksen Nykytilanne Helsingissä

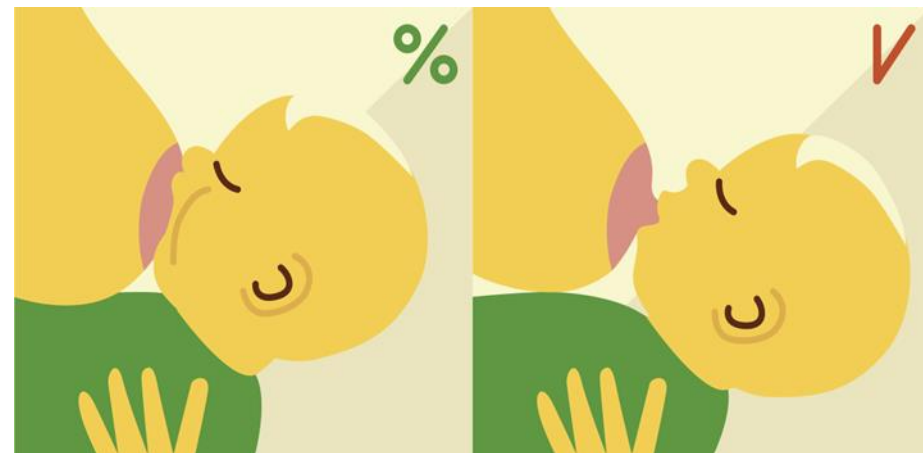
Helsingin neuvolat

- 21 neuvola. Kaksi perhekeskusta toiminnassa (Itäkatu ja Vuosaari, Kallion perhekeskus avataan loppukeväällä 2019)
- Noin 208 neuvolaterveydenhoitajaa
- Terveystenhoitajan työtä ohjaa äitiys- ja lastenneuvolaprosessit, joiden sisällössä imetysohjaus kulkee mukana jokaisella neuvolakäynnillä imetyksen loppumiseen saakka
- 7 imetyskouluttajaa, joista yksi äitiyslomalla, yksi toimii osastonhoitajana ja yhdellä IBCLC-tutkinto
- 2 uutta imetyskouluttajakoulutettavaa syksyllä 2019. Kouluttajien mentorointimalli

Henkilökunnan imetyskoulutus

- Neuvolaterveydenhoitajat ja lapsiperheiden kotipalvelun perhetyöntekijät uusivat WHO:n 20h imetysohjaajakoulutuksen vähintään 10 vuoden välein.
- Viiden vuoden välein käydään imetysohjaajakoulutuksen kertauskoulutus yhden päivän mittaisena.
- Vuosittain järjestetään imetysaiheista täydennyskoulutusta vähintään kaksi tuntia.
- Myös neuvolalääkäreille järjestetään säännöllisesti imetysaiheista täydennyskoulutusta.

1.11.2018

IMETYKSEEN LIITTYVÄT TOIMENKUVAT

Imetysohjaaja: Imetysohjaaja on suorittanut WHO:n 20h imetysohjaajakoulutuksen. Helsingin neuvola- ja perhetyössä tutkinto tulee uusina vähintään 10 vuoden välein. Imetysohjaaja-tutkinto on kaikilla neuvolassa työskentelevillä terveydenhoitajilla ja lapsiperheiden kotipalvelun perhetyöntekijöillä. Jokainen terveydenhoitaja antaa imetysohjausta äitiys- ja lastenneuvolatyössä osana neuvolatyön prosesseja. Perhetyöntekijä antaa ohjausta ja tukee perheitä imetykseen liittyvissä asioissa perheiden kotona.

Imetyskouluttaja: Imetyskouluttajatutkinto on (esimerkiksi 7.5 opintopisteen laajuinen Metropolia Amk:n järjestämä) täydennyskoulutus, joka pohjautuu WHO:n BFHI-ohjelmaan (Baby Friendly Hospital Initiative). Imetyskouluttaja toimii asiantuntijana, kouluttajana ja kehittäjänä imetysohjaukseen ja -tukeen liittyvissä asioissa. Imetyskouluttaja antaa imetysohjausta asiakkaille haastavissa imetystilanteissa yksilö- ja ryhmävastaanotoilla. Imetyskouluttaja-koulutus antaa valmiudet kehittää, toteuttaa ja arvioida organisaation imetysohjauksen toimintasuunnitelman sisältöä ja järjestää koulutusta. Imetyskouluttajat pitävät muun muassa imetysohjaaja-koulutuksia. Imetyskouluttaja voi liittyä Suomen Vauvamyönteisyyskouluttajat ry:een ja osallistua imetyskouluttajien valtakunnalliseen asiantuntijaverkostoon

IBCLC: IBCLC (International Board Certified Lactation Consultant) on kansainvälinen imetysasiantuntijatutkinto. IBCLC on maailmanlaajuisesti tunnustettu imetyksen erityisasiantuntija. Sertifikaatin myöntää kansainvälinen International Board of Lactation Consultant Examiners (IBLCE). Tutkinto edellyttää terveydenhuollon ammattilaiselta 1000 tuntia imetysohjausta ja 90 tuntia imetysaiheista koulutusta ja tämän jälkeen voi hakea osallistumista kansainväliseen, puolivuositain järjestettävään tenttiin. Sertifikaatti on voimassa viisi vuotta, jonka jälkeen tulee uudelleen sertifioitua. Tutkinto edellyttää jatkuvaa osaamisen ja ammattitaidon ylläpitoa sekä lisäkouluttautumista.

Imetyskoordinaattori: Imetyskoordinaattori kehittää, suunnittelee ja jalkauttaa näyttöön perustuvia imetyskäytäntöjä ja hoitolinjoja. Hän koordinoi imetysasioita yhdessä tehtävään nimetyn ylihoitajan kanssa neuvola- ja perhetyössä sekä tekee yhteistyötä lääkäreiden ja synnytysairaalan kanssa. Imetyskoordinaattori kouluttaa ja tekee moniammatillista yhteistyötä. Hän toimii imetyskouluttajien ja kentän tukena sekä vastaa vauva- ja perhemyönteisyysohjelman jalkauttamisesta. Imetyskoordinaattori on kliininen asiantuntija imetyksen erityistilanteissa ja tukee kenttää erilaisissa imetysohjauksen haasteissa. Myös kansallinen ja kansainvälinen verkostoituminen on tärkeää. Helsingin neuvola- ja perhetyössä on linjattu, että ensisijaisesti imetyskoordinaattorina toimiva terveydenhoitaja on suorittanut IBCLC-tutkinnon.

Henkilökunnan imetyskoulutus: Neuvolaterveydenhoitajat ja lapsiperheiden kotipalvelun perhetyöntekijät uusivat WHO:n 20h imetysohjaajakoulutuksen vähintään 10 vuoden välein. Viiden vuoden välein käydään imetysohjaajakoulutuksen kertauskoulutus yhden päivän mittaisena. Vuosittain järjestetään imetysaiheista täydennyskoulutusta vähintään kaksi tuntia. Myös neuvolalääkäreille järjestetään säännöllisesti imetysaiheista täydennyskoulutusta.

Äitiysneuvola

Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukainen toiminta äitiysneuvolassa

- Imetysohjaus vastaanotoilla
- Internetissä <https://www.hel.fi/sote/perheentuki-fi> www.naistalo.fi [HUS Vauvamatkalla](#)
- Perhevalmennus

Äitiyspoliklinikka

-Imetysohjaus vastaanotoilla

Synnytyssairaala

Vauvamyönteisyysohjelman mukainen toiminta synnytyssairaalassa

- Imetysohjaus synnytyssalissa
- Imetysohjaus synnyttäneiden osastolla
- Imetysohjaus vastasyntyneiden osastolla

IMETYSOHJAUKSEN JATKUMO Helsingissä

Lastenneuvola

Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukainen toiminta lastenneuvolassa

- Kotikäynti ensisynnyttäjille ja käynti neuvolassa uudelleen synnyttäjille 0-7 vrk kotiutumisesta
- Imetysohjaus terveystarkastuksissa

Synnyttäneiden vastaanotto, ent.pova (Jorvi ja NKL)

Synnyttäneiden vo:lle ohjataan alle kahden viikon iässä esimerkiksi

- Paino- ja bilirubiinikontrollit
- Maidon riittävyuden arviointi
- Imetyksen tehostaminen ja ohjaus
- Lisämaitojen kanssa kotiutuvat
- Imetyspulmat, tuen tarve
- Varhaiset kotiutujat, polikliiniset synnytykset
- Keskoset, sairaat lapset
- Kätilön kotikäynnit

Imetyškouluttajan vetämät Imetystukiryhmät

Ei ennakoilmoittautumista, kaikille avoin

- Suomeksi ja ruotsiksi
- Myös raskaana oleville!
- Tietoa
- Vertaistukea, mukana myös tukiäiti

Imetyškouluttajien vastaanotot

- Yksilöohjaisaikoja eri puolella kaupunkia
- Haasteelliset imetyspulmat
- Myös raskausajan käynnit
- Konsultaatiomahdollisuus

Helsinki

Kolmas sektori

Imetyksen tuki ry (www.imetys.fi), Folkhälsan

Miksi jalkauttaa vauva- ja perhemyönteisyysohjelmaa?

Suomi Imetyksen
Kärkimaaksi!

Tavoitteena yhdenmukaistaa ja tehostaa imetyksen edistämistä perusterveydenhuollossa

Mitä ajatuksia,
tunteita kuva
herättää?
(lähde: verkkokauppa
wish)

Telescopic Handsfree Baby Feeding Rack Small Bottle Stand Lazy Mobile Phone Holder

03 : 41

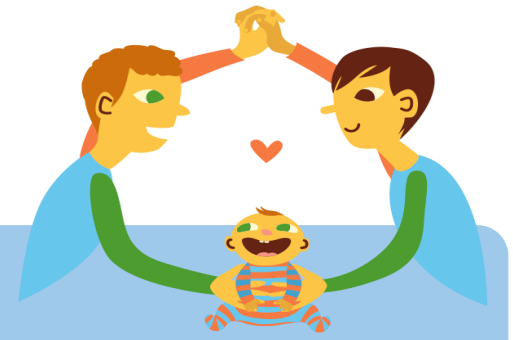
Pikatarjous: Lisää tuote ostoskoriin heti, niin
saat halvemman hinnan!

~~21€~~ 8€

Ei sisällä alv:tä

Osta

”Ei pelkkää imetystä”

Vauva- ja perhemyönteisyysohjelma imetyksen tukijana

Lapsen optimaalisen
varhaisravitsemuksen turvaaminen

Terveysyhyödyt
äidille ja lapselle

Varhaisen vuorovaikutuksen
tukeminen ja kiintymyssuhteen
luominen

Osallistetaan koko perhe ->
imetysten vaikutukset
perhedynamiikkaan, perheen
hyvinvointiin ja
terveystottumuksiin

Taloudelliset ja ekologiset
vaikutukset

Miksi Vauva- ja perhemyönteisyysohjelma?

- THL:n kansallisen imetyksen edistämisen toimintaohjelman strategisena tavoitteena vuosille 2018-2022 on, että 50% Suomen neuvoloista on käynnistänyt toimintansa kehittämisen ja arvioinnin vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukaisesti vuoteen 2022 mennessä ja valmistautuu hakemaan sertifikaattia
- WHO:n vauvamyönteisyysohjelma on terveyden edistämisen ohjelma, joka sisältää toiminnanohjauksen lisäksi yksikön sisäisen säännöllisen arvioinnin ja ulkopuolisen arviointitiimin (THL) tekemän arvioinnin. Arvioinnin läpäissyt yksikkö saa sertifikaatin, joka on voimassa viisi vuotta
- Vauva- ja perhemyönteisyysohjelma perustuu vahvaan näyttöön
- Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukainen toiminta on osa perustehtävää
- Vauva- ja perhemyönteisyysohjelma on neuvolassa pitkän aikavälin projekti. Jalkauttaminen käytännön hoitotyöhön toteutetaan HOTUKSEN Yhtenäisten käytäntöjen eli YHKÄ-mallin avulla

Taulukko: Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman käytäntöön vieminen YHKÄ-mallin avulla Helsingissä

YHKÄ-mallin mukaiset kehittämisvaiheet Vauva- ja perhemyönteisyys ohjelman jalkauttamisessa	YHKÄ 1 Nykykäytännön kehittämistarpeen tunnistaminen	YHKÄ 2 Suunnitelma käytännön yhtenäistämistä: Arvioidaan tämänhetkinen toimintatapa ja laaditaan suunnitelma käytännön yhtenäistämistä	YHKÄ 3 Uusi yhtenäinen käytäntö ja sen käyttöönotto	YHKÄ 4 Käytännön seuranta ja arviointi
Terveydenhoitajat	Kartoitetaan terveydenhoitajien imetysohjaustietämys tällä hetkellä ja uuden/lisätiedon tarve. Asiakaskyselyt. Kehittämistarve tiedostetaan	Kysely: verrataan tuloksia tämänhetkisiin suosituksiin (=Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukaiset toimintatavat)	Koulutus, työpajat terveydenhoitajille (sisältö rakentuu Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukaisesti, kyselyn tulokset huomioiden) Koulutuksen toteutus muut ammattiryhmät	Uusintakyselyt terveydenhoitajille, mahdollistavat vertailun lähtötasoon Tarvittaessa uusintakoulutus, huomioidaan uusien työntekijöiden perehdytys
Neuvolat	6kk täysimetyksen tilastointi Vauva- ja perhemyönteisyysohjelma päivitetty	Moniammatillinen koulutus ja yhteistyö, yhteistyökäytäntöjen vahvistaminen Imetyspoliklinikoiden/imetysvastuunottojen tarvetta arvioidaan	Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman vakiintuminen käyttöön	Itsearviointityökalun käyttö 6kk täysimetyksluvut vertaillaan lähtötasoon. Ohjaus näyttöön perustuvaa: Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukainen toiminta kentällä tasalaatuista.
Aikataulu	Syksy 2018	Alkuvuosi–Kevät 2019	Kevät–Alkusyksy 2019	Syksy 2019

Haluamme tukea imetysluottamusta

Odotusaikana

1. Neuvolan vauva-myönteisyys-ohjelma
2. Henkilökunnan koulutus ja asiantuntemuksen ylläpitäminen
3. Lasta odottavien perheiden imetysohjaus

Synnytyssairaalassa

Synnytyssairaalan ja neuvolan tiivis yhteistyö imetyksen turvaamiseksi.

Kotona lapsen kanssa

4. Imetyksen tukeminen ja maidonmuodostumisen ylläpito
5. Täysimetyksen tukeminen ja oikea-aikainen lisäruokien aloitus
6. Imetyksmyönteisen ilmapiirin luominen
7. Imetystuen varmistaminen ja hoidon jatkuvuus

Imetyskouluttajien tuki haastavissa imetystilanteissa.

Konkreetitiset tulokset

- Hyödyt
 - Asiakastyytyväisyyden kohentuminen
 - Näyttöön perustuvien ohjaukäytänteiden lisääntyminen
 - Ohjauksen tasalaatuisuus
 - Imetyslukujen nousu
 - Imetysmyönteisyyden koheneminen
 - Terveysthoitajien imetysohjaustaitojen koheneminen
- Tuotokset
 - Säännöllinen imetyskoulutus henkilökunnalle ja toimenkuvien määrittely
 - Itsearviointityökalu perusterveydenhuoltoon
 - Imetyskoulutus lääkäreille ja sosiaaliohjaajille
 - Asiakaspalautteen keruujärjestelmä imetysohjauksen laadusta ja terveydenhoitajien imetysohjausosaamisesta -> tämän pohjalta laaditut workshop-koulutukset
 - Vauva- ja perhemyönteinen neuvola ”brändi”:
Vauva- ja perhemyönteisyyttä korostava, yksilölliset tilanteet huomioon ottava, näyttöön perustuva, tasalaatuinen, imetysluottamusta vahvistava ja helposti saatavissa oleva imetysohjaus kaikille perheille

Lopuksi.

"Menestyminen ei ole avain onnellisuuteen. Onnellisuus on avain menestymiseen. Jos pidät siitä mitä teet, onnistut varmasti."

Toivon, että olemme yhdessä tekemässä Suomeen monta vauva- ja perhemyönteistä neuvolaa!

KIITOS.

